

Posudek oponenta pro diplomovou práci Kateřiny Šturmové Didaktické zapojení videa do výuky češtiny jako cizího jazyka

Práce Kateřiny Šturmové je inovativní nejen svým tématem, ale zejména tím, že se studentka sama rozhodla vytvořit animovaná videa pro účely svého výzkumu a pro další využití ve výuce.

Text je standardně rozdělen na teoretickou a praktickou část, v úvodních kapitolách autorka představuje základní metody vyučování cizích jazyků, multimediální vzdělávání a roli animace ve vyučování. Pro teoretickou část autorka prostudovala přiměřené množství odborné literatury, ne vždy je ale z textu jasné, zda se jedná o doslovnou citaci, či o parafrázi jiného textu. Na některých místech nejsou u netriviálních tvrzení uvedeny zdroje: *Z epistemologického hlediska má tento typ výzkumu interpretativní charakter, spočívá v subjektivním vnitřním popisu zkoumaného prostředí. Jeho cílem je získat holistický obraz určité skupiny nebo společnosti.* (s. 41). V kapitole o vyučovacích metodách autorka píše o e-learningu jako o jedné z vyučovacích metod (*Asi nejmodernější, ale také v současnosti nejdiskutovanější, metodou je e-learning,* s. 9), ráda bych se jí zeptala, zda není na místě považovat e-learning spíše za organizační formu vyučování, ve které se mohou uplatňovat různé vyučovací metody, než za samostatnou vyučovací metodu.

V kapitole 3.2. Multimediální vzdělávání autorka uvádí: *Multimédia v posledních dvou dekádách vykazují silný potenciál pro zlepšení způsobu učení. V prostředí multimédií jsou studenti vystavěni jak verbálnímu materiálu, jako je text v prezentaci či videu nebo vyprávění, tak obrazovým formám statickým (obrázek, fotografie) a dynamickým (video, animace). I když verbální prezentace ve vzdělávání ještě stále převažuje, existují důkazy o tom, že studentovo porozumění může být při využití vizuální prezentace zlepšeno.* Zajímalo by mě, zda autorka uvažovala také o tom, že mimo uvedené vlivy do hry vstupuje také učební styl žáka a pokud ano, proč toto nezohlednila v rámci výzkumné části své práce.

Kapitoly zahrnující citace z SERR a přidružených dokumentů (s. 29–31 a stránky následující) jsou nepřiměřeně dlouhé, na místě by bylo buď je zkrátit, nebo patřičně komentovat. Dále není jasný smysl kapitol 4.7.1. a 4.7.2., neboť obsahují informace vhodné do příručky sociokulturního minima pro cizince, ne do diplomové práce (*V případě, že je muž na společensky významnější pozici, platí stále, že má pozdravit ženu jako první. „Povinnost*

pozdravu přísluší muži mladšímu vůči staršímu, podřízenému vůči nadřízenému“, s. 36; *Tykání je projevem bližšího vztahu a nabízí jej zpravidla osoba společensky významnější. Je spojeno s používáním křestního jména, které je v České republice jen jedno a může mít různé domácké formy. K jejich užití by však měl vyzvat nositel jména*, s. 37).

Výzkumná část má potenciál přinést velmi zajímavá zjištění. Autorka vytvořila tři velmi kvalitní animovaná videa a sérii pracovních listů, materiály jsou zpracovány velmi nápaditě a videa na vysoké úrovni. Realizace výzkumu se ale bohužel omezuje na velmi mělkou sondu mezi několika respondenty. Cíle práce si autorka stanovila dva. Prvním je *prozkoumat možnosti aplikace videa ve výuce češtiny jako cizího jazyka* (s. 38) – což je cíl zcela obecný a je těžké posoudit, zda byl naplněn, když autorka neuvádí žádné měřitelné veličiny. V práci je dále uvedeno, že: *chceme nabídnout možné řešení pro otázku: Jak začlenit výuku sociokulturní kompetence do lekcí češtiny tak, abychom se nemuseli uchýlit k pouhé přednášce ve zprostředkujícím jazyce?* Domnívám se, že předložená práce nepřináší odpověď na tuto otázku, nabízí sice aktivity pro rozvoj sociokulturní kompetence, nicméně nezabývá se jejich zapojením v rámci hodiny, struktury lekce, vzhledem k výuce jednotlivých řečových dovedností apod. Zda byl naplněn druhý cíl práce, tedy *zjistit, co si o výuce, kde se využívají k prezentaci sociokulturních jevů videa, myslí sami studenti a jaké další způsoby jejich vysvětlení by uvítali* (s. 38) je opět velmi těžké posoudit, výzkumný vzorek byl velmi malý a metodologie výzkumu není podrobně popsána. Navíc v této části výzkumu je jasné, že jsou výsledky silně ovlivněny jak způsobem sběru dat, tak i tím, že studenti navštěvují kurzy češtiny, které lektoruje autorka práce a které jsou tudíž tematicky zaměřeny podobně jako otázky v jí vedených rozhovorech. Skupiny studentů jsou také stěží srovnatelné, jedná se o kurzy v rámci UJOP a kurzy komerční. Některé otázky jsou také příliš obecné, např. otázka č. 10: *Myslíte si, že tři videa, která jsem vám prezentovala společně s dalšími aktivitami, byla pro vás přínosná?*

K pracovním listům mám jen dva drobné postřehy: odrážky u otázek (např. s. 77–78) začínají někdy velkým a jindy malým písmenem. Pro cizince osvojujícího si češtinu to může být matoucí. Některé položené otázky jsou nelogické: *Kdo může sedět, když v tramvaji není volno? a) stará žena; b) mladá žena; c) maminka; d) starý muž e) mladý muž* atd. Logická odpověď by byla, že v takovém případě nemůže sedět nikdo.

Práci doporučuji k obhajobě. Vzhledem k uvedeným nedostatkům ve výzkumné části práce navrhuji hodnocení dobře.

V Praze 26. 8. 2016

Mgr. Kateřina Šormová, Ph.D.